

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8 —
fél oldal ... " 16 — nyolcad oldal " 4 —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A X. antialkoholista kongresszus.

Hazánk szívében, a székesfővárosban tartja gyűléseit a X. nemzetközi antialkoholista kongresszus. Két nap óta folynak az előadások, a tanácskozások egy cél érdekében, amely e szavakban foglalható össze: Küzdjünk az alkoholizmus ellen, mert ez igazi mérge az emberi életnek; megrontja a test egészségét, alássa az ember erkölcsi életét, korlátozza a nemzetek igazi haladását és fejlődését. Lealacsonyítja az emberi méltóságot.

És mégis, mily nehéz az antialkoholista mozgalom munkája. E munkának legnagyobb nehézségét mindenesetre az a körülmény okozza, hogy emberi szenvedély ellen küzd, de a küzdelem lassú terjedését közintézményeink, sőt fennálló törvényeink is korlátozzák. Addig, míg az alkohol gyártása és elárúsítása oly számbavehető anyagi érdeke marad az államoknak, amint azt a budgetek hirdetik, addig az antialkoholisták számbavehető eredményre alig juthatnak. De ez a körülmény csak fokozhatja az emberiség hálaját irántuk, mert küzdelmük árán jut majd a késő nemzedék az alkohol elleni védelemnek eszközeihez. Jólesően jegyezzük meg ez alkalommal kapcsolatosan, hogy kath. tanítóságunk, tanítóegyesületeink az alkohol ellen való küzdelmet egyik fontos feladatuknak ismerik. Lapunk épen azért az alkoholfellenes kongresszus munkásságának főbb mozzanatait, tanulságos részleteit és főleg az iskolai nevelés körét is érintő határozatait ismertetni fogja, hogy ezzel a kongresszus jótékony hatásai a magyar nemzet javára minél szélesebb körben elterjedjenek.

A kongresszus tagjait őszinte tisztelettel üdvözljük és munkódesújkre Istennek bő áldását kérjük, mert fáradozásukat szent ügyért aldozzák.

És ennek a szent ügynek a diadalrajutását a nemzet napszámosai, a nép nevelői: a néptanítók óhajtják mindenekelőtt.

A káromkodásról.

Köznepeünk életében nagyon elterjedt bűnös szokás a káromkodás. Ugy van vele a népnek széles rétege, mint a pálinkával. Ha jó a kedve: megereszt egy kedélyes káromkodást; ha bánata van: egy szomorút; ha bosszús, ha haragos: egy dörgedelmet; ha az indulat elragadja, vakmerővé teszi: egy rettenetést; ha féltékenység, gyáva-ság szorongatja a szívét: egy vitézit, mely féltelmet eltakarja. Nem tudom biztosan, de úgy hiszem, mincs nép a föld hátán, mely többet és erősebben, brutálisabban káromkodnék, mint a magyar.

És e esunya és bűnös szokás ahelyett, hogy gyöngülne, egyre erősödik. A kamaszodó gyerkőcök káromkodással bizonyítják «nagy»ságukat. Sőt immár az asszonyok is kitesznek magukért: versenyre kelnek a suhanékkal, férfakkal. Az istenkáromlás olyan szokásává kezd válni a népnek, hogy szinte hozzátartozónak látszik az ő életéhez. Im már meg sem botránkozunk úgy rajta, mint korábban. El sem tudjuk gondolni a népet durva káromkodás nélkül. Szinte közömbösek vagyunk már iránta.

Nem jól van ez így. Ilyen bűnös szokással szemben még a vallástalan embernek sem szabad közömbösnek lenni. Mert a káromkodás nemcsak az Istennek oktalan megbántása, hanem embertársainknak is. Sérti a durva káromkodó embertársai vallásos és emberi gyöngöd érületét és megbotránkoztatja környezetét. Már pedig «jaj a botránkoztatónak».

Nem szabad tehát a káromkodás iránt közömbösen viselkednünk; meg kell ellene a küzdelmet indítanunk, mint az emberi lélek bármely más kóros és kárhuzatos tünete ellen. Megerkezett a 12-ik óra. A küzdelmet tovább halogatni nem lehet, nem szabad.

Mielőtt munkához fognánk, meg kell ismerünk ennek a bűnös és gonosz szokásnak forrásait.

Első és főbaj: a könnyelmű megszokás. Nem-

csak azok káromkodnak, akik durva lelkűek, rossz mitulniúak, hanem a jólelkű emberek közül is igen sokan. Sokat hallják, megszokják a káromkodást. Szavajírásukka lesz az Isten nevének huabazvetele.

A második forrás: *a meggondolatlan hetykélkedés*. A káromkodó bátorságát, erejét akarja fitogtatni a káromkodásban.

A harmadik forrás: *a gyengeség, a tehetetlenség*. A dolgok okát nem értő, a helyes eszelekvés fonalt meg nem lelő, az elhatározott, bátor eszelekvésre, nagy állhatatos türelemre erőtelen ember durva szitkozódásban, emberhez nem méltó káromkodásban ad gyengeségének kifejezést.

Negyedik: *a lelki durvaság a szóbeli gyöngéd-ség hiányára*. A durva hajlamu, az embertársai iránt gyöngédséget nem tápláló embert mi sem tartja attól vissza, hogy ösztöneinek minden tartózkodás nélkül kifejezést ne adjon.

A források, amelyekből ez a bűnös rossz szokás, az az erkölcsi betegség ered, rámutatnak a gyógyítás módjaira is.

A nevelő mindenképpel jó példát mutasson. Durva szitkozódással, káromkodással soha se adja jelet gyarlóságának. Hadd lássa a nép, hogy káromkodás nélkül is lehet az ember derek, bátor ember és kitartó leküzdője az élet bajainak.

Azután a környezetekben soha sem szabad elfünnie, szó nélkül hagynia a szóbeli durvaságot, a káromkodást. Nem szükséges derűre-borúra moralizálni, hanem a fület soha sem szabad be dugni. S nem annyira a dacot fölkelő durva korholással, mint a jobberzésre támaszkodó, a belátásra építő oktatással kell hatni.

Meg kell állapítani, hogy a káromkodás, melyet hallunk, vagy tudomásunkra jut, mely forrásból származik s ahhoz kell szabni nevelői eljárásunkat. A könnyelműségből káromkodót figyelmeztetnünk kell rossz szokásának bűnös és embertelen voltára és annak káros következményeire. Be kell vele láttatnunk, hogy csunya szokása őt rosszabbnak tünteti föl, mint aminő a szívében, a lelkében és ennek kárát vallhatja egyéni boldogulásában is. Mert a derűre-borúra káromkodó embertől idegenkednek az emberek.

A hetykélkedő hajlamot el kell nyomni. Rá kell szoktatni a gyermekeket arra, hogy erejét ne durva szavakban, hanem jó és okos eszelekedetekben mutassa.

Ereszséges közszellemet kell teremteni, mely nevelésnek minősíti az okatlan hetykélkedést. Ez esetben önmagától bedugul a hetykélkedésből eredő meggondolatlan káromkodás.

A gyengeségből, tehetetlenségből eredő káromkodás megszüntetése végett erősíteni kell az embert. Rá kell szoktatni, hogy mindennek az okát keresse s ha törekvésének akadályát látja, igyekezze azt kitartással, türelemmel leküzdni. Könnyű belátatni, hogy a dühbe-gurulás, okatlan káromkodás mit sem segít, sőt árt; mert akadályozza az embert a tisztánlátásban, az okos eszelekvésben.

A lelki durvaságból, a szívbeli gyöngédség hiányából eredő káromkodás esetén szintén az ok megszüntetésére kell hatni.

Hogy miként, ezt nem lehet egy rövid cikkkeskében elmondani; de nem is szükséges, mert hiszen a neveléstannak az érzelmi nevelésre vonatkozó részét kellene megírni, illetőleg emlékezetbe idézni. Legyen elég erre ráutalni.

Fontos dolog a forrás betömésénél az erkölcsi kénszzer alkalmazása. Akit egyéb vissza nem tart, a félelem tartson vissza a durva káromkodástól. A félelem az Istentől, aki hallja s megtorlatlanul nem hagyja nevének gyalazását s a félelem az emberektől, akik a durva káromkodót becsületesüket megvonják.

Az előbbi félelmet a vallási oktatás van hivatva fölkelteni és szakadatlanul ápolni, az utóbbi *az egészséges közszellem* kifejlését biztosító intézmény. Mindenki tudja, hogy mikor intézményről beszélek, elsősorban az *ifjúsági egyesületekre* gondolok.

Az ifjúsági egyesület kötelekében olyan milieube kerül az ifju, mely önéreztetnek, becsülgának méltó tárgyakat ad, a szóbeli durvaságot és nevelletlenséget megbélyegzi s büntetéssel sújtja. Cselekszi mindezt az általa teremtett közvéleménynek erejével.

A leszoktatás azonban még itt sem ér véget. Folytatást nyer a felnőttek részére létesített társadalmi szervezetekben (népkörök, pártkörök, gazdakörök) és az Isten házában.

Szekely-Udvarhely.

Ember János.

A phonomimika terjedése.

Alig öt éve csak annak, hogy *Tomesóujiné-Czikrász Róza* egy tanítói közgyűléssel kapcsolatosan a lévai állami tanítóképző nagytermében az olvasás-írásra vonatkozó új rendszerét bemutatta s hangulatot iparkodott kelteni érdekében. Körülbelül 300–350 különböző rendű és rangú pedagógus s tanügybarát lehetünk jelen a képző felsősztályos növendékeivel együtt. Türelemten kíváncsiság vett rajtunk erőt, hogy minél előbb láthassuk azon csodálatos módszer bemutatását s egész figyelmünk az emelvényen nyugodtan varakozó feltatáló nőre irányult, aki szerény külsejével semmit sem különbözött a többi korosabb tanítónőktől. Végre reá került a sor. Elültette a feszés félelemben meghuzódott gyakorlóiskolás gyermekeket, végig simogatta egynek-kettőnek az arcát s egy szalaggal összehúzható, karónfüggő himzett tarsolyt vett elő s abból egy kis porcellán hattyut, macskát stb. játékszereket rakott ki az asztalra. Egyszerre olyan valami kicsinylő hangos mosoly vonult végig erre az egész termen keresztül, de alig egy-két perc alatt teljesen uralta, mintegy varázsülésre egészen megnyerte az addig bizalmatlan gyermekeket. Rövid fél óra állott csak rendelkezésére s mindössze három vagy négy betű meséjét mondotta

el, azoknál is a fokozatok egyes részleteit inkább csak magyarázta. Annnyit rögtön megállapítottunk, hogy alapos ismerője a gyermeki léleknek, de nagyon eltérő vélemények nyilvánultak meg a hallgatók között. Bizalmas csoportokba verődve, egyesek még nevetésesnek is bélyegezték, nem tartották azt egyébnek, mint egy fellünni vágyó asszony szeszélyes kísérletezésének.

Azóta már több ismertetés jelent meg, a felfaláló megírta módszertanát is, és a vélemény teljesen megváltozott. Követőjévé szegődött *Péter József* vágsellyei tanító is, aki saját tapasztalataival hivatkozva s egy új módszertani utasítást adott ki: *«Eljárásom a phonomimika segítségével való olvasástantásban»* címmel. Legújabbán pedig *Klinda Károly* esztergomi érseki fitanító-kepzőintezeti gyakorlóiskolai tanár írta le a phonomimikus tanítás tökéletes eljárását s nyilván hirdeti, hogy az előtételek eloszlásánál feltétlenül a phonomimikáé a jövő. A szerző művének előszavában beismeri, hogy maga is hitetlenül olvasta azon reklámszerű állítást, hogy «e módszer nyolc hét alatt könnyen megtanít olvasni», ma pedig már eszerint tanít a gyakorlóiskolában is, a többi módszeres eljárást a képző növendékeivel egyszerűen csak ismerteti. Úgyesen összeállított művében világosan tárgyalja e módszer előnyeit és saját tapasztalatai alapján könnyen érthető utasításokat ad a kezelést illetőleg, miért is melegen ajánlhatjuk azt a karársak és tanügyi férfiak becses figyelmébe. A díszesen kiállított mű Budapesten a Szent-István-Társulat kiadásában jelent meg, címe: *«Az olvasás-írás vezérkönyve a phonomimika szerint»*. Ára 1 kor. 20 fillér.

Esztergom.

Siposs Antal Főlv.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A «Tata-Kishér-vidéki róm. kath. Néptanítók Egyesülete» folyó évi szeptember hó 21-én Tatában, a római katolikus népiskolában tartja rendes évi közgyűlését, melyre az egyesület tagjait s a kath. népnevelésügy igaz barátait hazafias tisztelettel meghívja *Mocta*, 1905. szeptember hó 3-án. *Szabó Bertalan*, e. főjegyző. *Esztergályos József*, elnök. Tárgysorozat főbb pontjai: Főolvasás. Tartja: főt. *Tóth János*, gesztési plébános úr. Jelentés az egyesület működéséről. Tartja: *Szabó Bertalan*, e. főjegyző. «A tanítóegyesületi élet fejlesztése.» Tartja: *Práger József*, szakí kántortanító úr. Biralati jelentés a pályamunkáiról.

Meghívó. *Pápa-Ussák*, esp. ker. róm. kath. tanítókör őszi közgyűlését f. évi október hó 12-én *Pápa-Teszéren* fogja megtartani, melyre a kör rendes és pártoló tagjai, nemkülönbén a nagyérdemű tanügybarátok alulirt elnök útján tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. 9 órákor szentmise. 2. 10 órákor a közgyűlés megnyitása. 3. Jegyzőkönyvek főolvasása és hitelesítése. 4. Tisztujtás az új alapszabály szerint. 5. Az új tagok fölvétele és a távozók törlése. 6. «Hogyan védekezzünk a tudóvesz ellen» című tétel gyakorlati tanítása a helyi tankötelesekkel. Előadó: *Trosits Mátyás* n. teveli o. tanító. Tankötelesek távozása után bíralat. 7. Tartozások befizetésére 1/2 órai szünet. 8. «Tarlózás az új tanterv és a tanügy mezején» főolvasás. Főolvasó: *Nagy Dénes* dóbróntei ktant. 9. Jelentések

és indítványok. 10. A tavaszi közgyűlés helyének kijelölése. A gyűlésre Pápa felől a hajnali, Veszprém felől pedig a reggeli vonattal lehet érkezni. Közösbédéről gondoskodva van. Ugod, 1905. szept. 14-én. *Hagba Lajos* kör-elnök.

Meghívó. A *turzófalvi* (Trencsén m.) alesperesi kerület róm. kath. tanítóegyesülete rendes közgyűlését tartja Zákopesén szeptember hó 26-án a róm. kath. iskola termében, melyre az egyleti tagok és tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. 10 órákor szentmise. 2. Elnöki megnyitó. 3. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 4. A múlt gyűlésen legjobban dolgozott tétel elismerő díjának bizottság általi odaítélése. 5. A múlt közgyűlésen kifizetett tétel előadása. 6. Egyéb netáni előterjesztések és indítványok. *Előköszög.*

IRODALOM.

Értesítés az iskolai és ifjúsági könyvtárak beszerzéséről. Midőn a *Katholikus népiskolai és ifjúsági könyvtárak kezeléséhez* szóló hivatalos «Utasítás» mellékeltel rendelkezésére bocsátjuk, tesszük ezt azon kérelemmel, hogy azt becses figyelmére méltatni sziveskedjék. *Midőn egyes ifjúsági iratokból többfele kiadás is van, a katolikus népiskolai könyvtárakban pedig csak az ezen célra engedélyezett kiadás alkalmazható, ajánljuk a beszerzési csakis könyvkiadóhivatalunk ut an teljesíteni, mert csak ezáltal érhető el, hogy az «Utasítás» értelmében az összes katolikus népiskolai könyvtárat egyöntetűen, ezen célra engedélyezett ifjúsági olvasmányokkal láttassanak el.* A könyvek a D nuntia szerinti kötetekben szállítatnak alulírott könyvkiadóhivatal által és pedig a f. év szeptember 20-ig beérkezett megrendelőknél október hó folyamán, a később érkezőknek a megrendelés beérkezése után 4–6 hét múlva. A könyveknek csoportok szerinti összeállítása és kötése most van folyamatban: az ezek címeit és árát föltüntető hivatalos jegyzék szétküldése szeptember hó folyamán történik. Az árak — mint szeretnénk volt már előzőleg tudatni — csak a emjegyzék teljes összeállítása után jelezhető: de a következő megközelítőleg föltüntetett árakat nem fogják túlhaladni: Az I. csoport (I., II., III. osztály) ára körülbelül 200 K. A II. csoport (IV., V., VI. osztály) ára körülbelül 335 K. A III. csoport (ismétlő ifjúsági könyvtár fiúk részére) körülbelül 535 K. A IV. csoport (ismétlő ifjúsági könyvtár lányok részére) körülbelül 220 K. A szállítási föltételek következők: 1. Azon iskolák, melyek az ifjúsági könyvtár összegét egyszerre és pedig a szállítástól számított 3 hónapon belül teljes összegben kifizetik, a bolti ár után számított 10% kedvezményben részesülnek. 2. Azon iskolák, melyek az ifjúsági könyvtár összegét egyszerre nem fizethetik ki, a megrendelési összeget 6 éven át törleszthetik. **Ezen 6 évi hitelre szóló rendelkezésknél azonban az iskolaszek egyházi és világi elnökének aláírása es hivatalos pecsetje föltétlenül szükséges.** 3. Minden könyvtár számára megfelelő mennyiségű könyvjegyzékkel és a könyvtár kezelésére szolgáló segédnyomtatványokkal díjmentesen szolgálunk; ezen kedvezmény azonban csak egy-egy teljes csoport rendelésénél való igénybe. A szétküldés pontos teljesíthetése érdekében kérjük a megrendeléseket lehetőleg meg szeptember 20-ika előtt hozzánk juttatni, hogy kellő számú csoportösszeállításról idejében gondoskodhassunk. Megrendeléseket elfogadunk úgy az egyes csoportokra, mint a teljes négy csoportos gyűjteményre. Kiváló tisztelettel a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi u. 28.

Beküldetett. A kézimunka (slójd) tanításhoz szükséges felszerelés jegyzéke. Kiadja a «magyar comenius vállalat», kaphatók Lappel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) részvénytársaság tanszer-raktárában Budapesten, VI., Andrassy-út 21. sz.

A tanítási bíralatok ajánlása. A tanítóképzés súlypontja a gyakorlóiskolában van. A tanítójelöltek tanítási

sáért a gondos előkészítés mellett a tanítási bírálatok terjesztésére bízották. Ebből a megbírált és a bíráló egyetemen tanulnak, okólnak. Ha a tanításra való előkészítetnek a módszertani alapfogalmak élénk emlékeztető idézésével és ezek rendszerezésével kell történni, akkor a tanítási sem lehet ötletszerű, tervszerűtlen. Ezt az igazságot mindenkül tekintve, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 2202/1906. számú rendeletével kiadott legújabb elemi népiskolai Tanterv módszeres utasításának szigorú követése, valamint a magy. kath. püspöki kar 581/1905. sz. rendelkezésével elfogadott Tanterv szellemében készült s már megjelent **Tanítási bírálatok** című naplómát a tanítóképzők és tanítóképzők növendékei számára leendő szíves megrendelésre tisztelettel ajánlom. E napló eszmés kiállítású, rövid kezelési utasítással van ellátva. Terjedelme 50 lap (100 oldal). Könyvalakja lehetővé teszi, hogy a tanítófejtől majd mint tanító magával vihesse saját iskolájába s ott is becses szolgálatot tölthessen a tanítás körüli műhelytartásra való emlékeztetésekkel. Ár: 1 korona. Tíz példányig a postaköltség is megküldendő. Tízet felett bérmentve küldöm a példányokat. *Székely Sándor*, tanító- és tanítóképző tanár, gyakorlóisk. vezető.

VEGYESEK.

A kath. iskola védelme. Szept. 1-én dr. Széchenyi Miklós győri püspök elnöklété alatt az egyházmegye esperesének részvételével a püspökvárban értekezlet volt. Az értekezlet idejének nagy részét a *katholikus elemi iskolák ügye* foglalta le. Ez irányban kimagasló mezzanlat volt a katolikus iskolák anyagi segélyezésére célzó *Győr-egyházmegyei Katholikus Népevelési Egyesület* megalakítása. Az egyesület alapszabályai egyházhatalóságok is, miniszterleg is megerősítve vannak már s nyomatásban kiosztásra kerültek. Az egyesület elnökevé az egyházmegyei főtanfelügyelőt, alelnökevé *Bady Vince* dr. kanoonok, főosztályvezetőt választotta az értekezlet. Az egyesület felvirágzása s ezzel katolikus iskoláink segélyezése biztosítottnak tekinthető. Ez egyesületen kívül még más anyagi források, közöttük az egyházmegyei közös bizottság is megbeszélés tárgyát képeztek. Szekszárdi és alapszabályok alá került a katolikus iskolák fenntartására nézve szükséges erő gyűjtése, valamint az egyházmegyei pápáknak szociális tereken való működése is. A hitközségek megalakításának szükségessége újból is hangsúlyoztatott. Az iskolák hitközségi alapon való fejlesztéséről több tervezet kerül az értekezlet elé. Ennek folyamán képen előadó előterjesztette a hitközségi kölcsönök felvételének módjait. Sürgősnek mondta ki az értekezlet az egyes iskolák költségvetésének elkészítését s az egyházmegyei hatósághoz való benyújtását. Majd a részletes tantervre került a sor. Végül pedig iskoláink igazgatására és az ez irányban szükséges és kívánatos eljárásra.

A párbér. A községi és felekezeti tanítók javadalmának gyakran tekintélyes részét képezi a párbér. Hogy ez mit jelent, csak azok tudják, kik néha évről-évre kénytelenek kénytelenül, felebbezni, míg javadalmukhoz hozzájuthatnak. A közigazgatási bizottság el szokta ugyan rendelni a hátralékos párbér járandóságok behajtását, de az legfeljebb egy csomó nemleges záloglási jegyzőkönyvet eredményez, mert akik csak tehetik, kibujnak fizetési kötelezettségük alól. Miatán azonban a tanítót nemleges záloglási jegyzőkönyvekkel fizetni még sem lehet, utóbbi időben a közigazgatási bizottság erősebb lépésre határozta el magát, egy fölmért esetben ugyanis nem az egyes párbérokat, hanem a községet kötelezte a 74307/97. számú vk. miniszteri rendelet alapján, hogy a tanító párbér hátralékát 15 nap alatt egész összegében, egyszerre szolgáltatassa ki. Egyben utasította a főszolgabírórt, hogy későbbi esetben a hátralékokat a községen végrehajtás útján hajtassa be. Ezen határozat ellen a község előjárósága természetesen panaszjal élt, a közigazgatási bíróság azonban a panaszát elutasította. Helyesmegyei Tanügy.

Nekirugaszkodás. A «Néptanítók Lapja» c. felekezeti tanügyi lap két utóbbi számának «A tanítói állás vé-

delme» cikkében Barabás Ernő kiscelli róm. kath. kántortanító szíve keserűségének módfeletti kiöntése mellett sőt, gyanúsít és vadol ártatlanul papokat azért, mivelhogyan oszmerinte ezek állanak újjában azon mozgalomnak, mely szerint a harangozás és sekrestyési szolgálatok a kántortanítók kötelességei sorából kikapcsolhatók. Onpanaszok egész felháborodással fölhozza, hogy ő is kántorokodik, sőt harangozatnia is kell! De hát, kérem, miért választotta meg magát az állomásra. «Vagy akkoriban nem ismerte még a «lealázó szolgálatok»-at? Lám, más-ként eszelekedett a sok közül egyik megyebeli derék kártartarsa, nevszerint Szentgyörgyi Gyula újlaki kántortanító úr, kijelen állomásánál 400 koronával is jobban dotált kántortanítói állomásra pályázott: mivel azonban az iskolaszek többsége, dacára a plébánosnak mint iskolaszéki elnöknek a tanítói állás tekintélyét védő kapacitációjára, nem volt hajlandó a harangozási kötelességet a kántortanító válláról levenni, ő az állomást nem fogadta el. Ez, amilyen férfias, önértetes eljárás, ép úgy legjobb, legrádkálisabb eszköz még ezidőszertint arra, hogy itt-ott még némely diókemény és nem gondolkodó fejek feltörjenek és megokosodjanak! B. E. nyilván illetlen és igazságtalan nekirugaszkodását némileg enyhítendő említi, hogy nemcsak kath. tanítóknál vannak ilyen «lealázó szolgálatok», hanem felekezetiéknél is. Hát ha úgy volna is, de felekezeti tanítókat még nem hallottunk ily elkápatottsággal, ennyire közönséges hangon s oly helyen szólni, inn erről a dologról, bizonyára azért nem, mert nem tartják ezt összeegyeztethetőnek a tanítói állás tekintélyével és méltóságával. Ami azután az általa a «Népevelő» nevelésügyi kiadványára előhozottakat illeti, megjegyzem, hogy az 1893. évi vegyes bizottságok által fogantatott tanítói és kántori járandóságok elkülönített összeírásába a «lealázó szolgálatok» szintén belekerültek, de nem a papok hibájából. A kántortanítói fizetés kiegészítése címén folyosított államségélynél pedig a tanügyi kormány nem a tisztán tanítói fizetést veszi tekintetbe, hanem az összes járandóságot, tehát a kántorit is, és ha a tanítót és kántorit jövedelem együttesen éri a 800 koronát, államségély a tisztán tanítói fizetés kiegészítésére nem kérelmezhető. Nem tudja ezt B. E. úr, vagy a Néptanítók Lapja?! A nyugdíjügy azonban csak a kimutatott tiszta tanítói, sőt még ennél is kisebb összegre állapították meg: kath. iskoláknál legalább így van. Ellenben felekezetiéknél a nyugdíjügy rendszeren a díjlevélben jegyzett tanítói és kántori teendőik után húzott összes járandóságokra állapítatik meg. B. E. provokáló sorával szemben az igazság és tisztánlátás érdekében ezek közlése szükségesnek mutatkozott.

Gartner József.

Követésre méltó példa. Fél községben (Pozsony m.) már rég szükség volt egy harmadik tanteremre, de ennek felállítását a község anyagi helyzete nem engedte. Most végre megoldást nyert a dolog, mennyiben a helybeli plébános, fi. *Dolter János* úr ezer koronát (1000 K-t.) adományozott a létesítendő harmadik tanterem felállítására. Fogadjon a tanügyi e lelkes barátja nemes tettéért köszönetünket. Fél, 1906. szept. 12-én. Redl István feli kántortanító.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. A tanítóegyesületek hivatalos közléseit minden díj nélkül közlőttesszük. Ezt a lap kötelességének ismeri. — **G. J.** Köszönet a beküldött válaszért. Erdeme szerint foglalkozunk majd B. E. közleményével. Csodálkozunk a «Néptanítók Lapja» szerkesztőségén, hogy azt sem tudja, hogy a tanügyi kormány a fizetés- és nyugdíjügyben minő rendeleteket adott ki. Így azt mondja, hogy a kántortanítók tisztán tanítói fizetését az állam kiegészíti államségéllyel 800 koronára, tekintet nélkül a kántori jövedelemre. A törvény igenis ezt követelné: de a «*újósági miniszteri rendelet*» azt mondja, hogy ahol a tanítói és kántori jövedelem együttesen a 800 koronát éri, ott állami segély nem kérelmezhető. Epen erre hivatkozni a «N. L.»-at, hogy e rendeletnek, amely törvény szerint is készül,

hatályon kívül helyezését szorgalmazza. Ús ha a «N. L.» szerkesztője milderrel tájékoztatlan, akkor B. E. cikkének saját vérei, a kántortanítók érdekében kar volt a vilóságot elhallgatni. Lapunk szerkesztője a közel 25 év-
 1917-18-évet töltött a kath. népiskolában a kath. tanítás-
 között s így nem «előkelő idegen» a kántortanítókát
 érdeklő ügyek ismeretében sem. — P. A. Ha kántortanító,
 tagja lehet az országos tanítói nyugdíjintézetnek. Ha nem
 tanító is, egyszerűen, akkor legjobb esetben úgy gon-
 doskodhat róla a hitközség, hogyha valamely biztosító
 intézetnél részére előnyös biztosítást eszközöl. Az ország-
 os kántor-nyugdíjintézet még csak az alakulás kezdetén áll.
 — V. J. Csak később. Most a saját tantervünkkel
 foglalkozunk. — B. E. Támogatni fogjuk. K. F. Levél-
 len feleltünk. — B. L., K. M., S. J. Forduljanak ügyük-
 kei az illető cikkíróhoz; legalább betűlja, hogy tuan ő az,
 aki nem ismeri «saját véreinek» helyzetét. — D. J. Válasz-
 tásunk. — Ö. K. Intézkedünk. — R. N. Igen, rendben
 van. — E. P. Segítségére leszünk. — D. Gy. Levélben
 kimerítően válaszolunk. Megadjuk a szükséges utasítást. —
 Sz. F. Szomorú állapotok. De segíteni fog ezeken a kath.
 tanítók szolgálati pragmatikájára, amelyet már szövegezett
 bizottság és legelőzlebb a kath. tanító-gyűlés is meg-
 tagadják hozzászólás vegett. — T. G. A nem kath. vallásu
 tanulók tandíját is az iskolaszék határozza meg. Ez több
 is lehet. — E. F. Félhasználok. — K. J. Beérkezett,
 jómi fog. — S. Cs. Az ily ügyekben legbiztosabb választ
 az egyházi főhatóság nyújthat; sziveskedjek oda fordulni.
 — B. Gy. Beérkezett. — N. B. A szükséges uta-
 sítást levélben adtuk meg. — Sz. K. A kézimunka taní-
 tásához ajánljuk a Szent-István-Társulat kiadásában meg-
 jelent ezen munkát «*Vezerkönyv a kézimunka (slőjd)-*
oktatásához». Irta: *Augustin Imre*. Ara I. rész 1 korona
 20 fillér; II. rész 1 korona 20 fillér; III. rész 1 korona
 20 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyv-
 kereskedésében, Budapest, Keeskenéti-utca 2.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Ó-lehotai kántortanító állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra, istálló, kis kert, kis szántó, 14 hold erdő, hitközségtől 250 kor., 30 fill., 20 p. m. rozs, tűzfűtőátalány 42 kor., szénából 12 kor., stóla-, offertorium-, koldtábol 90—100 kor., államségélyből 452 kor., tandíjból 60—70 tunkételes után 2—2 koronát számítva 120—140 korona. A kántortanítói választás 1. é. szeptember 21-én ejtetik meg. Ó-Lehota (Nyitra megye, u. p. Nagy-Modro) róm. kath. iskolaszék. 489 2—2

A rozsavögyi (Pozsony megye) róm. kath. népiskolánál az osztálytanítói állás megüresedett. Javadalmazása 600 korona, szoba a legszükségesebb butorral s egy öl kemény tüzelőfa. Az osztálytanító kötelessége egy osztályt önállóan vezetni, az ismételőiskolában a kántorral föl-vállva tanítani s a gyermekekre a templomban és körme-
 neteknél felügyelni. Csak okleveles férfi vagy nőtanító pályázhat. Kellően felszerelt kérvények 1. hó 17-ig fido
Jurányi Mihály esperes-tanfolyelölő úrhoz küldendők Gerenesérre (Pozsony m.). 499 1—1

A nógrád-ludányi római katolikus iskolaszék a nyugdíjazás folytán megüresedett róm. kath. kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Javadalma: 3 szoba, konyha, 2 kamra, pincéből álló lakás és 1 istálló, 1 szin, 1 ölből álló mellékhelyiség, 7 hold 900 □ öl szántóföld, 2 hold 703 □ öl rét, 900 □ öl legelő, 63 □ káposztás, 298 □ öl kert, 2 drb szarvasmarha és 5 drb sertés legeltetési jog, 20 méter hasáb fa, melyből 8 méter az iskola és tanítói, 12 méter a kántori illeték, 28-80 hektoliter buza, 4650 hektoliter rozs, 3 szekér széna, bor megváltás 32 korona, 8 kíta kender, tandíj váltás 126 korona, stóla 80 korona, összesen 1715 korona 16 fillér, melyből 1124 korona 74 f.

tisztán kántori, 590 korona 42 fillér tisztán tanítói javadalom. Kötelessége a III—VI. osztályt vezetni, az ismételő fiútanítókat tanítani és a plébánia területén az összes szertartásokat végezni. Kellően felszerelt, tanképesítővel és működési bizonyítvánnyal ellátott kérvények az iskolaszékhez, címezve a nógrád-ludányi plébánia hivatalhoz 1905 évi október hó 1-én nyújtandó be. A választás 1905 évi október hó 10-én tartatik meg. Az állás legkésőbb 1905 évi november hó végéig foglalandó el. A gregorián énekben való jártasság előnyben részesül. 494 1—1

A pozsonyi róm. kath. autonóm hitközség iskolaszéke ezennel pályázatot hirdet egy segédtanítói állásra. A segédtanító alkalmazása csak ideiglenes, beválás esetén azonban rendes tanítól előléptethető. A segédtanító fizetése évi 160 kor. és 240 kor. lakpénz. A kellőleg felszerelt pályázati kérvények az alulírottánál 1905. évi szeptember hó 27-ik napjának d. e. 12 óráig beadandók, később érkezett kérvények tekintetbe nem vétetnek. Pályázók okirattal kimutatni kötelesek a) születésük helyét, idejét és róm. kath. vallásukat, b) magyar honpolgárságukat és községi illetőségüket, c) hazai, állami vagy nyilvánosság jogával bíró róm. kath. tanítóképezdén sikerrel letett elméleti és gyakorlati vizsgálat alapján szerzett magyar és német tanítványi népszerűségeket, d) tornatanítói képesítésüket, e) ha gyakorlatilag működtek már az illetékes iskolaszéktől kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy hivatali kötelességeiket előjárók megelégedésére teljesítették, f) hogy erkölcsi tekintetben kifogástalan életmódot folytattak, az illetékes helyhatóság által kiállítandó bizonyítvánnyal, g) az illetékes tisztviselőtől beszerezendő bizonyítvánnyal azt, hogy teljesen egészségesek és a tanítói pályára testileg alkalmasak. Kelt a pozsonyi róm. kath. autonóm hitközség iskolaszékének 1905. évi szeptember hó 9-én tartott üléséből. Dr. *Kuncz Rezső* iskolaszéki jegyző, Clarissza-utca 14. H. emelet. 507 1—1

A pozsonygerencséri tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 800 korona és ismétlősöket oktatni köteles. Folyamodványok szept. 23-ig *Jurányi Mihály* alesperes tanfelügyelőhöz küldendők Gerenesér u. p. Nagyszombat. 502 1—1

A galgöci héttanító róm. kath. népiskolánál egy fiúosztály tanítói állás megüresedvén, arra pályázat hirdetik. Kötelessége önálló osztályvezetés az állami és egyházmegyei tantervek szerint. Fizetése várostól 550 K, államségély 250 K, irodai átalány 10 K és esetleges korpótlék. Lakás nincsen. Mellékkeresetre számíthat. Kellőleg felszerelt folyamodványok iskolaszék elnökségéhez Galgöc (Nyitra m.) választási napig f. év szept. hó 30-ig benyújtandók. 508 1—1

Korintón, Nyitra megyében osztatlan kath. népiskolánál tanítói állás betöltendő. Szép új lakás, házi kerttel. Összes jövedelme 820 korona készpénzben, melyből a tantermet is fűteni tartozik. Tanítási nyelv magyar-tót. Csak férfitanító pályázhat. Folyamodványok szeptember 28-ig plébániai hivatalhoz intézendők Leszterre, Nyitra megye. 512 1—1

Egri érseki megye

A horti róm. kath. népiskolához okleveles tanító kerestetik. Javadalom: 800 kor. készpénz havi előleges részletekben, egy butorozott szoba a szükséges fűtőanyaggal, esetleg korpótlék. Kötelessége az iskolaszék által kijelölendő osztály vezetése. A kellően felszerelt kérvények szeptember 20-ig alulírtokhoz küldendők. *Várkonyi János* plébános, iskolaszéki elnök, Hert (Heves m.) 477 2—2

A borsodasabai róm. kath. iskolához október elsejére okleveles segédtanító kerestetik. Fizetése 25 korona, mosás; világitáson kívül teljes ellátás. Kötelessége hat vegyes osztály önálló vezetése. Nők is pályázhatnak. *Pátróffy Imre* kántortanító. 493 1—1

A tiszabábolnai (posta Ároktó, Borsod m.) kántor-tanító jövedelme: Földilletmény mintegy 27 kat. hold (szántó 16, 1 hold beültetett szőlő, rét 8, erdő 1 hold).

5 hold kétszeri megszentása és a termés behordása a hűvek kötelessége, 4 marha, 4 öreg sertés, 4 süldő legeltetési jog, 4 kecsi szőra, 4 öl puhafa beszállítva. Vajpenz 4 kor., 80 filler. Párhár 400 kor., stóla 100 kor. körül, 200 kor. évnegyedeenkint előre. Lakás: 2 szoba, konyha, pince, kamra, szin, 6l istálló, 737 öl kert. Minden adót a kántortanító fizeti. Kötelessége a kántortanító (osztatlan) hat osztályi teendők buzgó teljesítése. Jelölt nincs. Oklevelekre és működési bizonyítványokra nagy súly lesz fektetve. Oszladi állapot igazolandó. Költség nem térítendő, meg Vasuti állomás Tiszafüred, hol a kántor új felvilágosítást ad. Próbá szept. 27-én 10 órákor. *Babai József* plébános. 510 1—1

Erdélyi egyházmegye.

Az abosfalvi (Kisküküllő m.) róm. kath. kántortanító állomásra pályázat hirdettetik. Évi jövedelem: készpénz, fa-, termény- és földhasznélvezetben, melynek egyharmada a harangozót, sekrestyést illeti, legalább 740 kor. Tandíj 70—75 kor. A szép lakás áll 2 szobából, konyhából, kamrából, gazdasági épületből és házi kertből. A falkola kezelését, ha a község beállítja, a tanító elvetheti kezébe, mert díjazást kaphat. Kötelmei: a mindennapi és ismételőiskolások oktatása és a felmerülő kántori teendők végzése, a harangozásról az összes sekrestyési teendők végzéséről köteles felelősség mellett elfogadható személyi gondoskodni, amert kapja a szántóföld egyharmadrészt, a hivatól 35—40 veka törökbuszát, 33 koronát. Részletes felvilágosítást a végzendő kötelességekről a plébánia hivatal ad. Kellő okmányokkal felszerelt pályázatok I. é. szept. 26-ig adandók be ahúlirotthoz. Abosfalva, 1905. szept. 11. u. p. Aboszálfalva, Kisküküllő m. Dr. *Sáthi Albert* plébános, iskolaszéki elnök. 506 1—2

Győri püspöki megye.

Az undi (Sopron m.) kath. iskolaszék az újonnan szervezett II. tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: hűköszégtől 200, államségély 600 kor., butorozott lakás, egy öl tűzifa. Tannyelv magyar-horvát. Pályázhatnak tanítók és tanítónők. Határidő szept. 23. *Buglicsek Nándor*, iskolaszéki elnök. 501 1—1

Kalocsai érseki megye.

Alkalmazást nyer nyolc hónapra okl. férfi-nőtanító 70 kor. havi fizetéssel. Mozsor, Bács vm. róm. kath. lelkész. 467 2—3

Bács-Bodrogh vármegyében fekvő Magyarkanizsa nagyközség területén két róm. kath. magyar tannyelvű elemi népiskolai tanítói állomás lemondás folytán megszüntetett egy városi s egy szállási), ezeknek betöltésére pályázat nyitattik. Az állomások javadalma: 800 kor. készpénz és a törvényes korpóték, szabad lakás, vagy 240 kor. készpénz, 48 kor. tűzifa átalány, 108 kor. fűtési átalány, melyből 1/3 rész a tanítói lakást, 2/3 rész pedig a tantermet illeti, 30 kor. tisztogatási átalány. A szálláson az ismételőiskola tanításért 25 korona fizetés, fűtésre 30 korona, tisztogatása átalány 24 korona. Ha a szállásra nő választatnak meg, az esetben a női kezimunkát is tartozik díjtalanul tanítani. Felhívtnak a pályázati szándékozók, hogy kérvényeiket (melyben világosan kéreendő a kert állás is) kellőleg felszerelve bezárolag 1905. szept. 24-ig *Márton Mátys* pp. pléb. Zenta ker. esperes úrhoz, Magyarkanizsa, terjesszék be. Az állomás azonnal elfogalandó. 492 1—1

Kassai egyházmegye.

Nagyladna róm. kath. iskolaszéke a kántortanítói állomásra pályázatot hirdet. Javadalma mint tanítónak 800 kor., mint kántornak 200 kor., stóla körülbelül 200 kor. s 41 méter tűzifa. Természetben kétszobás lakás, kis kert s istállók. Feltételes vasuti megállóhely. A választás

szept. 26-án. Az állás okt. 1-en elfogalandó. u. p. Kis-Ladna. 505 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A rajeci (Trencsén megye) róm. kath. népiskolánál egy feritánitói állásra, melyre tanítónők is pályázhatnak, az iskolaszék pályázatot hirdet. Jövedelme: polgári községtől 550 kor., államtól 202 kor., 6 öl puhafa 48 kor., kert vagy helyette 10 kor. kárpótás, új lakás és a törvényes korpóték. A felszerelt pályázatok, melyekben a nyelvismeretek megemlítendőek, szeptember 25-ig *Baross Károly* esperes-plébános, iskolaszéki elnök címére küldendő. A választott azonnal köteles állomását elfoglalni. 496 1—1

Szkaacsán község kath. elemi iskolájához okleveles tanítónő szükségeltetik. Javadalmazása: községtől 600 korona, lakás, nyolc köbméter tűzifa és 160 korona kérendő államségély. Pályázati határidő szeptember 20. *Iskolaszék*. 497 1—1

Szulyói (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Fizetése utólagos negyed- és felévi részletekben 610 kor. 46 filler. Szabad lakás: egy szoba, konyha, kamra; tűzifa önköltségen fuvarozandó. Választás szept. 30-án. *Palmann Mátjos* iskolasz. elnök. 503 1—1

A krasznói anyaegyházhoz tartozó Zhoró (Trencsén megye) főkegyház róm. kath. tanítói állásra szept. 28-ára pályázat hirdettetik. Javadalma: felekezeti pénztárból 430 kor., államségélyből 370 kor. Szükséges tűzifa és 100 kor. mellékjövedelem. Lakása két szoba, konyha és pincéből áll. Tanítási nyelv magyar-tót. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők is. A folyamódványok szeptember 27-ig Krasznóra ahúlirotthoz küldendőek. *Kardoss József*, isk. elnök. 511 1—1

A trencsén-visnyői (Zsolna mellett) róm. kath. iskolánál üresedésbe jött II-ik tanítói állásra szeptember 26-ára pályázat hirdettetik. Fizetése községtől 50 kor., államségély 750 kor., tüzelőfára 40 kor. Lakása egy szoba, konyha és kert. A tanterem fűtéséről külön van gondoskodva. Csak okleveles, tót nyelvben jártas tanítók és tanítónők pályázhatnak. *Fráter Elek* plébános, iskolaszéki elnök. 517 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A tornaszentandrási róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. I. Kántori jövedelem: 4. kat. s 1334 öl szántóföld, 1391 öl rét, 8 köböl rozs, 27 m. tűzifa, 1/2 telek után legeltetési jog, murka váltáság fejében 80 kor., pötték 90 kor., lélekpénz 14 kor., stóla 40—50 kor., miszalapítvány 14 kor. II. Tandíj 265 kor., államségély 104 kor., ismétlősök után I. 1 kor., esetleges korpóték, körülbelül 3—4 hold föld használata, kényelmes új lakás. Választás napja szept. 24. Személyes megjelenők előnyben részesülnek. Az állás okt. 1-én foglalandó el. *Glajk József* plébános, Tornaszentandrási ap. Szilas. 491 1—1

Szentsimoní (Gömör, állomás Ozd) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: szép lakáson kívül évi átlagban államségélyből 196 kor., tandíjból 140 telekbérből 266, 6 öl tűzifa befuvarozva 50, 1/2 ház-hely, I. oszt. szántóföld, rét, legelő 400, stóla 60 korona. Pályázók folyamódványukat szabályszerűen felszerelve ahúlirotthoz terjesszék be. Választásra október 10., délelőtt 11 órára személyes megjelenés kívánatik. Dr. *Göbl Márton*, plébános. 509 1—3

Székeshérvári egyházmegye.

Pályázat a heregfallvai elemi iskolának főtanítói állására. Stóla és egy szesszió földnek jövedelmén felül szabad lakás, kert és mellékhelyiségek, azonfelül párhár és földmunka váltáságdíj címen legalább 1250 korona. Ezen összeg még végleg megállapítva nincsen. Ezen összes jövedelem fele kántori, fele tanítói. Pályázat határideje szeptember 18. Énekpróba magyarul és németül szeptem-

ber 19-én. Ugyanaz nap választás. Kötelmei a vizita kano-
nika szerint. *Gebaur Izor* iskolaszéki elnök. 500 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

A nagylengyeli róm. kath. anyaegyházhoz tartozó
bazilai kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma 376 kor., államszegély 424 kor. a hitközségtől. Szerény lakás. Kérvények *Hornóth Vince* plébánoshoz Nagylengyelbe (Zala m.) szept. 21-ig küldendők. 495 1-1

A nagyunyomi (Vas m.) róm. kath. osztálytanítói
állásra pályázat hirdették. Javadalma: 800 kor. havi részletekben. Kertiletelmény, természetben és 5 kor. készpénzben, butorozott szoba, fűtés nélkül. Kötelessége: az egyik osztály és az ismétlősök tanítása a kántortanítóval való megállapodás szerint, a gyermekeknek a templomba való vezetése és felügyelete. Ha férfitanító választatik meg, köteles a kántoriakban minden díj nélkül segédkezni. Pályázhatnak nő- és férfitanítók, azonban neknek az iskolaszéki által megállapított feltételek miatt nem ajánlatos. Pályázati határidő 1995. szept. 22. Kérvények *iskolaszéki elnökhöz* Kis-Unyom, Vas m. küldendők. 513 1-1

Veszprémi egyházmegye.

A tósokberéndi (Veszprém m.) róm. kath. osztálytanítói állásra szeptember 21-ére pályázat hirdették. Javadalma: butorozott szoba fűtéssel és 800 korona. Kérvények *Szobek Loránt* plébánoshoz (ap. Ajka) intézendők. 504 1-1

Pályázat az ugodi (Veszprém m.) róm. kath. iskolánál
lemondás folytán üresedésbe jött osztálytanítói állásra. Javadalma: polgári évre 800 korona, butorozott szoba fűtéssel. Kötelessége: egyik tanteremben az oktatást kezelni, gyermekeket templomba kísérni, rájuk felügyelni, kántoriakban segédkezni, az ismétlő fiukat hetenként kétszer oktatni. Kérvények *iskolaszéki elnökhöz* szeptember 27-ig küldendők. Állás október 1-én elfoglalandó. 514 1-1

A balatonszentgyörgyi iskolaszék a balatonszentgyörgyi róm. kath. elemi népiskolánál megírt osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: 1. Egy butorozott szoba fűtés és tisztogatással. 2. Készpénzben 800 korona, melyből 400 korona államszegéllyel fedeztetik. Pályázati határidő: szeptember 27. A megválasztott köteles az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni, az isteni tiszteletkezhöz elkísérni s a kántortanító akadályoztatása esetén őt a kántoriakban helyettesíteni. Okmányokkal felszerelt kérények *Német János* plébános és iskolaszéki elnök címére, Vörs (Somogy m.) szept. 27-ig küldendők. 515 1-1

Ajánlkozom tizennégy évi működéssel kántornak vagy segéd-kántortanítónak oly helyre, hol egyelőre oklevél nélkül működhetnek. Bizonyítványaim kiűnők. Dalárdát is tanítók. Címem: *Üllő, Nyíri Lajos* róm. kath. kántortanító. 516 1-1

Daloskönyv

az új tanításterv alapján, hangjegyekkel, elemi népiskolák tanulói számára. 474 2-3

Kelemen Antal székesfehérvási, **Vető Károly** győri tanítók és **Miháczek Vilmos** énektanár közreműködésével kiadja **Ujlaki Géza** a Tanügyi Értésítő szerk., a tanügyi tanács és tankönyvbíró biz. tagja.

Kapható Gyorott, Megyeház-utca 6. szám alatt a kiadónál.

I. füzet (I., II. és III. oszt. számára) ár 40 fill.
II. füzet (IV., V. és VI. oszt. számára) ára 60 fill.

Nagyobb rendelésnél árengedmény.

Nyomatott a Stephaneum nyomdáiban.

Elemi iskolákba ajánlom miniszterileg engedélyezett és ajánlott

számantszer gyűjteményemet.

Dr. **ÉBEN MIHÁLY**, nagykörösi pléb.

Legjobb népiskolai daloskönyv a „**KIS MUZSIKUS**”. 100 gyönyörű magyar népdal, két szólásra, iskolai szöveggel. I. füzet 65 fill., II. füzet 80 fillér, együttes „**Szövegkönyv**” a tanulók részére 40 fill. póstával. Utalványon megrendelhető

JÓSVAY GÁBOR, kántortanító
Poroszló, Heves megye. 461 2-2

TIZ „TANTUM ERGO”

orgonakisérettel kapható **egy korona** beküldése ellenében bérmentve. — **Parák Lázár**, kántortanítónál, **Tiszolcz**, Gömör megye. 486 2/3

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja,
a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s becsi vilákiállításon kitüntetve.

484-53)

Legelőszbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta legnyomású csőrendszert (pneumatikai) tartós, nemess hangú orgonákat szállít. 20 év óta 980 orgonát szállított. Mindenféle orgonajavításokat és hangolásokat a legmerszekebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona Jókaban tartásat megselelt árban elvállalja. Tervezetek és rajzok kivételre díjmentesen.

A Szent-István-Társulat kiadásában

megjelentek.

A társulat könyvkereskedésében IV., Kecskeméti-utca 2. szám alatt kaphatók.

 A Katolikus Tanügyi Tanács által kiadott magyarországi latin és görög szertartású római katolikus iskolák tantervéhez alkalmazkodó következő tantervek és tanításügyi segédkönyvek.

A magyarországi
latin és görög szertartású róm. katolikus
népiskolák tanterve.
Ára húzve 50 fillér. Ára húzve 50 fillér.

A magyarországi
latin és görög szertartású róm. katolikus
tanító- és tanítónőképző intézetek tanításterve.
Ára húzve 50 fillér. Ára húzve 50 fillér.

NEVELŐ KÉZIMUNKA

Tanulmányozáshoz, tanítás és szűrés
számára.

Írta és összeállította: AUGUSZTIN IMRE.
I. rész. — Papiros- és lemez-(karton)munkák. —
Függelékül tanszerek készítése.
352 ábrával. Ára húzve 1 kor. 20 fill.

NEVELŐ KÉZIMUNKA

Tanulmányozáshoz, tanítás és szűrés
számára.

Írta és összeállította: AUGUSZTIN IMRE.
II. rész. — Az agyagmítázás. — Függelékül a
gipszöntéssel és a fém munkákról.
200 ábrával. Ára húzve 1 kor. 20 fill.

NEVELŐ KÉZIMUNKA

Tanulmányozáshoz, tanítás és szűrés
számára.

Írta és összeállította: AUGUSZTIN IMRE.
III. rész. — Fém munkák. — Függelékül tanszerek
készítése és a rovatkölő faragás elemei.
225 ábrával. Ára húzve 1 kor. 20 fill.

UTMUTATÓ

a Mócsy-Petrovacz-Schultz-féle Első és Második
Olvasó- és Tankönyv módszeres felhasználásához.
A Szent-István-Társulat pályázatán díjat nyert munka.

Írta: DREISZIGER FERENC.
Fűzve 2 korona. Fűzve 2 korona.

ALTALÁNOS ÉS RÉSZLETES OKTATÁSTAN

területi- és nőtanítóképző-intézetek számára.

Írta: DREISZIGER FERENC.
Ára 2 korona. Ára 2 korona.

VEZÉRKÖNYV

az új magyar ABC-hez.

Írta: DREISZIGER FERENC.
Fűzve 1 kor. 20 fill. Fűzve 1 kor. 20 fill.

AZ ÉNEKTANÍTÁS MODSZERTANA.

Írta: GLATT IGNÁC.

Fűzve 1 korona. Fűzve 1 korona.

Magyar szavalókönyv. Írta: György János. I. füzet.
Válogatott költemények. Az elemi tan- és tanítónőképzők
I. és II. osztálya számára. Kötve. — 31

Magyar szavalókönyv. Írta: György János. II. füzet.
Válogatott költemények. Az elemi tan- és tanítónőképzők
III. osztálya számára. Kötve. — 32

Magyar szavalókönyv. Írta: György János. III. füzet.
Válogatott költemények. Az elemi tan- és tanítónőképzők
IV. osztálya számára. Kötve. — 32

Magyar szavalókönyv. Írta: György János. IV. füzet.
Válogatott költemények. Az elemi tan- és tanítónőképzők
V. osztálya számára. Kötve. — 36

Magyar szavalókönyv. Írta: György János. V. füzet.
Válogatott költemények. Az elemi tan- és tanítónőképzők
VI. osztálya számára. Kötve. — 36

Magyar szavalókönyv. Az öt füzet egybe kötve.
Eresz vaszonkötésben. — 140

AZ OLVASÁS-ÍRÁS VEZÉRKÖNYVE.

A fonémika szerint.

Írta: KLINDA KAROLY.

Fűzve 1 kor. 20 fill. Fűzve 1 kor. 20 fill.

KISDEDNEVELÉS- és MODSZERTAN.

I. rész. Írta: Szamórd Ignác.
A rom. kath. kisdedvonal-kezdőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jóváhagyott pályamunka. Fűzve 1 kor. 40 fill.

KISDEDNEVELÉS- és MODSZERTAN.

II. rész. Írta: Szamórd Ignác.
A rom. kath. kisdedvonal-kezdőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jóváhagyott pályamunka. Fűzve 2 kor.

KISDEDNEVELÉS- és MODSZERTAN.

III. rész. Írta: Szamórd Ignác.
A rom. kath. kisdedvonal-kezdőintézetek és családok számára. A Szent-István-Társulat által jóváhagyott pályamunka. Fűzve 2 kor.